

Informatie over de Drempeltest

Teije de Vos
Paul Oosterveld

© 2010, Boom test uitgevers, Amsterdam.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

Ontwikkeld door Cedin/Eduforce

Omslagontwerp: Philip Stroomberg

Verzorging binnenwerk: H&R Communicatieve Vormgeving, Purmerend

www.boomtestuitgevers.nl
info@boomtestuitgevers.nl

INFORMATIE OVER DE DREMPELTEST

De Drempeltest is bedoeld als hulpmiddel voor ouders en leerkrachten in de bepaling van de meest geschikte vervolgopleiding van kinderen van groep 7 en 8 van de basisschool. Deze test is echter geen onderzoek naar de schoolvorderingen. Reeds lang zijn de auteurs ervan overtuigd, dat de school zelf met behulp van het leerlingvolgsysteem de beste en meest volledige informatie kan verschaffen als het gaat om een oordeel over het niveau van de schoolvorderingen van potentiële schoolverlaters.

De Drempeltest biedt inzicht in kennis- en aanlegfactoren, waardoor de samenhang tussen prestaties en mogelijkheden naar voren komt. Tevens wordt door middel van de LeerMotivatieTest nagegaan in hoeverre bepaalde gedragskenmerken van de leerling een leerbevorderende dan wel leerbelemmerende invloed kunnen hebben. Naar de ervaring van de auteurs, levert het gebruik van gestandaardiseerde testinstrumenten in combinatie met het oordeel van de school een zeer deugdelijke voorspelling op van de meest haalbare vorm van voortgezet onderwijs.

Voor het meten van de kennis- en aanlegfactoren wordt gebruik gemaakt van nieuw ontwikkelde testonderdelen die in moeilijkheidsgraad aansluiten bij het leeftijdsniveau van de kinderen uit groep 7 en 8. Voor het meten van die gedragskenmerken, die van belang kunnen zijn voor het schoolse presteren, is een vragenlijst ontwikkeld voor leermotivatie, zelfvertrouwen, doorzettingsvermogen en sociaal wenselijke antwoordtendenties. De Drempeltest bestaat uit acht onderdelen of subtests; daarnaast worden de gedragskenmerken gemeten op de vier bovenvermelde aspecten.

Berekening van het IQ

Op verzoek kan voor bijzondere doelen tegen een extra vergoeding het IQ van de leerling worden berekend. De Drempeltest is gunstig beoordeeld door de Cotan. De IQ score mag daarom worden gebruikt voor indicatiestelling naar LWOO of Praktijkonderwijs. Het is uitsluitend bestemd om een indicatie te verkrijgen omtrent het denk- en begripsniveau.

Opbrengstmeting

Behalve om het begrips- en denkniveau van de leerling vast te stellen, kunnen de scores ook gebruikt worden voor een opbrengstmeting van het gegeven onderwijs. De Drempeltest op zich is geen instrument voor schoolvorderingen, maar aan de hand van de gegevens van uw leerlingvolgsysteem kunt u, zowel voor de leerling als de groep, nagaan of de resultaten van uw onderwijs (wat komt eruit?) overeenkomen met de gemeten potentie/aanleg (wat zit erin?). De Drempeltest wordt dan dus gebruikt om de resultaten van het leerlingvolgsysteem in perspectief te zetten.

Van een 'gemiddelde' leerling zouden de leerresultaten idealiter eveneens gemiddeld moeten zijn. Liggen de leerresultaten bij een bepaalde leerling hoger dan verwacht, dan zijn omgevingsfactoren, gedragskenmerken, leerklimaat, e.d. kennelijk zeer gunstig voor de betrokken leerling. Blijven de leerresultaten achter ten opzichte van de verwachting, dan verdient het aanbeveling na te gaan welke factoren kennelijk remmend werken op de ontplooiing van de betrokken leerling.

DREMPELTEST

Beschrijving van de kennis- en aanlegfactoren

VT1 Woordenschat (WS)

De subtest Woordenschat bestaat uit 35 items. Eén woord, in hoofdletters gedrukt, vormt de opgave. Het kind moet uit vijf woorden dat woord kiezen dat vrijwel hetzelfde betekent als het opgave-woord. De test meet de woordenschat: de mate waarin de betekenis van (Algemeen Beschaafd) Nederlandse woorden wordt gekend.

Een grote woordenschat hangt samen met een ruime algemene ontwikkeling en is vooral door 'leren' beïnvloedbaar. Een talige achtergrond draagt ertoe bij. Een ruime woordenschat biedt een ondersteuning bij het denkproces, ook bij denktaken, die ogenschijnlijk nauwelijks een beroep op verbale vaardigheden doen.

VT2 Zinsbouw (ZB)

Het testje telt 35 zinnen. Elke zin kent vier delen. Het kind moet op het antwoordformulier invullen welk van de vier delen een fout tegen de regels van het Nederlands bevat. De vijfde antwoordmogelijkheid kan worden gekozen als er naar de mening van het kind geen onjuistheden in de zin staan.

Zinsbouw meet gevoel voor de bouw van Nederlandse zinnen. Er wordt bekeken of het kind goede zinsconstructies weet te onderscheiden van foute zinsconstructies. Een goed taalgevoel uit zich onder meer in het kunnen produceren van goed lopende zinnen in bijvoorbeeld opstellen en/of werkstukken.

VT3 Logisch redeneren met woorden (LW)

De test bestaat uit 35 vragen. Elke vraag is van het type: 'jongen : meisje' > 'man : ??'.

Het gaat derhalve om verbale analogieën. De eerste twee woorden leveren de relatie tussen die twee woorden. Het derde woord moet de aard van die relatie aan het licht brengen. Het is aan het kind de relatie tussen die woorden te doorgronden, en vervolgens toe te passen in een analoge situatie. Het gaat om het ontdekken van de 'redeneerregel' die is toegepast.

Het kunnen doorgronden van de relatie doet een beroep op abstractievermogen. Mogelijk doet de test een voorspelling naar het algemeen haalbare scholingsniveau. Wat schoolvakken betreft zal de scores op deze subtest een voorspeller zijn voor de meeste vakken, voor zover abstractievermogen een rol speelt (exacte vakken, talen, maatschappelijke vakken).

VT4 Soortbegrip (SB)

Het testje Soortbegrip bestaat uit 35 opgaven. Elke opgave telt een rij van vijf woorden waarvan één woord niet in de rij thuishoort.

Ook hier gaat het om een vorm van abstract denken, omdat het gemeenschappelijke in begrippen moet worden doorzien én datgene waardoor een begrip buiten dat gemeenschappelijke valt. Het

gemeenschappelijke in begrippen en de relaties tussen begrippen moet worden begrepen. De test doet onder meer een beroep op de algemene ontwikkeling en algemene kennis van de leerling, maar vooral op abstractievermogen.

WP1 Ruimtelijk 2 Dimensionaal (D2)

De test bestaat uit 30 opgaven en vijf keuzemogelijkheden. Er zijn steeds vier figuren die in principe hetzelfde zijn maar ten opzichte van elkaar gedraaid zijn weergegeven. Een vijfde figuur is afwijkend. Het kind moet aangeven welk van de vijf figuren niet door draaiing in het platte vlak kan worden verkregen.

De test meet ruimtelijk voorstellingsvermogen in het platte, tweedimensionale vlak.

Er zijn raakvlakken met de exacte vakken voor zover daar een beroep wordt gedaan op het aanschouwelijke.

WP2 Ruimtelijk 3 Dimensionaal (D3)

De test bestaat uit 30 opgaven. De ene helft van de opgaven bestaat uit testopdrachten waarbij een plat uitgevouwen 'model' weer tot een ruimtelijk voorwerp moet worden 'teruggevouwen'.

Hierbij gaat het om een vorm van mentaal construeren.

De andere helft van de opgaven behelst opdrachten waarbij het 'aanzicht' van een model moet worden terugherkend in een aantal projecties of voorstellingen van figuren, waarvan één figuur overeenkomt met het oorspronkelijke model.

Het gaat om mentale lenigheid en inventiviteit in opgaven die een beroep doen op ruimtelijk inzicht.

WP3 Rekenkundig redeneervermogen (RR)

In dit testje wordt een dertigtal rekenkundige reeksen aangeboden. Elke reeks moet worden afge maakt met één getal uit een naastliggende getallenrij.

Bij het testje komt manipuleren van getallen aan de orde en het ontdekken van welke 'formule' is toegepast op de reeks.

Het kunnen ontdekken en toepassen van getalrelaties speelt een rol bij de exacte vakken, maar ook bij vakken als economie.

WP4 Logisch redeneren met figuren (LF)

De test bestaat uit 30 reeksen van 4 figuren waarvan het principe door het kind moet worden ontdekt.

Uit een viertal antwoordmogelijkheden kiest het kind het figuur, dat de logische voortzetting is van de gegeven reeks. De vijfde antwoordmogelijkheid biedt als keuze dat 'geen van de vier' de juiste aanvulling op de gegeven reeks is.

De test meet 'exact redeneervermogen', analytisch denken, abstractievermogen. Mogelijk doet de test een voorspelling van het algemeen haalbare scholingsniveau, en de aanleg voor vakken als natuur- en wiskunde.

LEERMOTIVATIETEST

Beschrijving van de gedragskenmerken

LM Leermotivatie

Dit onderdeel betreft de mate waarin de leerling de behoefte heeft om op school te presteren. Nadrukkelijk wordt erop gewezen, dat het alleen gaat om leermotivatie en niet om motivatie in het algemeen. Lage scores wijzen op een duidelijke tegenzin in het schoolse leren, met name in het leren van theorievakken. Hoge scores wijzen juist op een goede zin in het schoolse leren.

ZV Zelfvertrouwen

Dit onderdeel geeft aan of de leerling in staat is om met gevoelens van spanning om te gaan die zich kunnen voordoen in schoolse situaties. Te denken valt aan situaties 'voor het bord', of bij repetities of overhoringen. Leerlingen die het gevoel hebben zich in dat soort situaties 'zwakker' te voelen, hebben over het algemeen een relatief groot gebrek aan zelfvertrouwen. Ze denken al gauw dat ze iets niet kunnen. Het begrip 'faalangst' speelt hierbij een belangrijke rol. Het is het soort angst, dat een blokkerende werking heeft en waarbij zelfs lichamelijke verschijnselen kunnen optreden. Te denken valt aan stotteren, blozen, transpireren en misselijkheid. Lage scores wijzen op een gebrek aan zelfvertrouwen en een zekere mate van faalangst. Hoge scores wijzen op het tegendeel.

DV Doorzettingsvermogen

Dit onderdeel betreft de mate waarin de leerling juist een bepaalde spanning nodig heeft om tot optimale prestaties te kunnen komen. Het gaat als het ware om een spanning in relatief ongestructureerde situaties, die een kind juist extra aanzet tot het leveren van een goede prestatie. Kinderen met lage scores hebben de neiging om taken, die niet zonder meer op te lossen zijn, met tegenzin of zelfs helemaal niet uit te voeren. Hoge scores wijzen op een zekere volharding bij het willen uitvoeren van taken. Het kind zet bij wijze van spreken 'de tanden' in de opgedragen taak om er iets goeds van te maken.

SW Sociale Wenselijkheid

Sociale Wenselijkheid is de neiging zichzelf in een onrealistisch gunstig daglicht te stellen. Een lage score wijst erop dat het kind niet de neiging heeft om het beeld van zichzelf aan te passen in de hoop meer waardering te krijgen. Leerlingen met een lage score hebben zelfvertrouwen en zullen niet een té positief en onrealistisch beeld van zichzelf geven. Met zeer veel sociaal wenselijke antwoorden krijgen we te weinig zicht op de leerling zelf. Kinderen met een hoge score zijn er vaak niet zozeer op uit waardering te krijgen, maar trachten eerder afkeuring te vermijden. Ze zijn geneigd hun gedrag te richten naar de norm en toe te geven aan de eisen van anderen. In feite blijkt hieruit een gebrek aan zelfvertrouwen. Een hoge score roept tevens de vraag op of de leerling wel zijn of haar eigen mening heeft weergegeven. Bij een hoge score moet men er daarom op bedacht zijn dat de leerling ook op de andere kenmerken een té positief beeld schildert van zichzelf.

N.B. Bij een hoge score moet men er op bedacht zijn, dat het kind ook op de andere persoonlijkheidsonderdelen een té positief beeld schildert van zichzelf.

VERKLARING VAN DE UITSLAG

In de kop staat onder “leerlingprofiel” het nummer van de betreffende leerling, gevolgd door de postcode van de school. In de vakken links en rechts kunt u de naam van de leerling en die van de school invullen. Deze vakken worden niet automatisch gevuld in verband met privacy.

Op het profiel ziet u als eerste de Totaalscore weergegeven. De relatieve (genormeerde) score wordt weergegeven door een lichtgrijze balk, waarbij de schaal loopt van 1 tot 11. Deze scores corresponderen met het gemiddelde leerlingniveau van een type van vervolgonderwijs, van niveau PrO tot en met niveau VWO. Op het profiel is aangegeven met welk onderwijstype de hoogte van de score correspondeert.

Op het profiel wordt het Totaal daarnaast ook voorzien van een Cito-verdeling E t/m A. Dit kan worden gebruikt om de scores van de Drempeltest te relateren aan de schoolvaardigheidstoetsen. Op deze manier kunt u nagaan of een leerling over- of onderpresteert.

Ook voor de verschillende onderdelen wordt de relatieve score op een elfpuntsschaal uitgedrukt. De Totaalscore is niet een optelsom van de balken eronder, maar gebaseerd op een afzonderlijke normering. Bij leerlingen met relatief lage scores op alle onderdelen zal de Totaalscore doorgaans nog lager zijn, bij leerlingen met relatief hoge scores zal de Totaalscore doorgaans nog hoger zijn. Zie de testhandleiding van de Drempeltest voor de achtergronden van de normering en de elfpuntsschaal.

Tevens wordt op het Leerlingprofiel de Totaalscore uitgedrukt in een Percentiel (de positie van de leerling op een schaal van 0 tot 100). Is ook het IQ gemeten, dan vindt u op dezelfde rij (tussen de blokken KENNIS en AANLEG en GEDRAGSKENMERKEN) van links naar rechts het IQ Verbaal (Verbaal/Theoretisch), het IQ Performaal (Wiskundig/Praktisch) en het IQ Totaal.

Bij de Gedragskenmerken worden de scores in decielen uitgedrukt, dwz. ze worden verdeeld over tien ‘vakjes’ en aangeduid met de termen ‘laag’, ‘gemiddeld’ en ‘hoog’.

Het Groepsoverzicht

Het groepsoverzicht geeft een numerieke weergave van de normscores op de onderdelen, de Totaalscore (TT), het percentiel van de Totaalscore en de daarvan afgeleide niveau-score (Cito).

Voor de Totaalscore worden de scores op de onderdelen van de Drempeltest gecombineerd tot een score die loopt van 30 tot 130. Het is een genormeerde score. Als indicatie bij de bepaling van het advies kunt u beter gebruik maken van de percentielscore. Ten eerste omdat een percentielscore (met een schaal van 1 tot 100) op zichzelf al inzichtelijk is, ten tweede omdat de percentielscore is gebaseerd op de verschillende normgroepen door het hele leerjaar. Er wordt dus ook rekening gehouden met de eventuele groei die leerlingen gedurende het leerjaar 7 of 8 nog doormaken. Dat is bij de Totaalscore niet het geval; deze is genormeerd op het totale leerjaar. De percentielscore is dus verfijnder in de normering¹.

¹ Sommige scholen zijn gewend geraakt aan het gebruik van de Totaalscore. Ze kunnen dan leerlingen vergelijken, of de groepsprestatie in vergelijking met een eerdere afname. Om deze vergelijking mogelijk te houden, wordt de TT nog steeds gerapporteerd. Voor de normering van de individuele score kunt u echter, zoals gezegd, beter gebruik maken van de percentielscore.

De Cito-score is toegevoegd om een beeld te krijgen van de groepsprestatie en de Drempeltest te kunnen gebruiken in het kader van opbrengstmeting.

Betekenis van de afkortingen:

WS: Woordenschat

ZB: Zinsbouw

LW: Redeneren met woorden

SB: Soortbegrip

D2: Ruimtelijk 2-Dimensionaal

D3: Ruimtelijk 3-Dimensionaal

RR: Rekenkundig redeneren

LF: Redeneren met figuren

LM: Leermotivatie

ZV: Zelfvertrouwen

DV: Doorzettingsvermogen

SW: Sociale wenselijkheid

VOORBEELDRAPPORTAGE

DREMPELTEST

LEERLINGPROFIEL

GROEP 8

Leerling

02-3997BC
Geboortedatum: 01-01-1999

School

Testdatum: 19-10-2010
Normgroep: 8 (sep t/m dec)

Voortgezet onderwijs	PrO	VMBO (lwoo)	VMBO (basis/kader)	VMBO (gem./theorie)	HAVO	VWO
Cito	E	D	C		B	A
Totaalscore						

KENNIS en AANLEG	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Verbaal/Theoretisch											
Woordenschat	[Progressive bar chart]										
Zinsbouw	[Progressive bar chart]										
Logisch redeneren met woorden	[Progressive bar chart]										
Soortbegrip	[Progressive bar chart]										
Wiskundig/Praktisch											
Ruimtelijk - 2 Dimensionaal	[Progressive bar chart]										
Ruimtelijk - 3 Dimensionaal	[Progressive bar chart]										
Rekenkundig redeneervermogen	[Progressive bar chart]										
Logisch redeneren met figuren	[Progressive bar chart]										

IQ Verbaal = 119

IQ Performaal = 113

IQ Totaal = 118

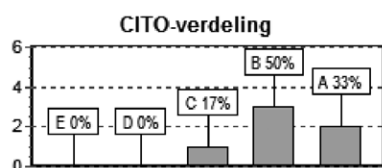
Percentiel = 93

GEDRAGSKENMERKEN	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Leermotivatie	[Progressive bar chart]									
Zelfvertrouwen	[Progressive bar chart]									
Doorzettingsvermogen	[Progressive bar chart]									
Sociale wenselijkheid	[Progressive bar chart]									
	laag			gemiddeld				hoog		

DREMPELTEST

GROEPSOVERZICHT

GROEP 8

Testdatum: 19-10-2010
Normgroep: 8 (sep t/m dec)

NR	WS	ZB	LW	SB	D2	D3	RR	LF	TT	Perc	Cito	LM	ZV	DV	SW
01	8	10	9	7	10	6	9	9	96,5	83	A	9	9	9	7
02	8	7	9	4	10	5	5	7	85,2	63	B	1	9	4	3
03	8	3	10	9	9	5	8	5	87,9	68	B	2	7	1	1
04	9	8	9	9	11	8	10	9	102,3	90	A	3	10	5	7
05	6	9	6	5	6	9	3	7	82,0	56	B	3	8	7	1
06	1	9	5	3	9	9	4	8	78,1	48	C	8	10	7	7
gem	6,7	7,7	8,0	6,2	9,2	7,0	6,5	7,5	88,7			4,3	8,8	5,5	4,3